

ಮದುವೆಯ ಬಂಗಾರದ ಬಂಧ

‘ಮದುವೆಯ ಬಂಗಾರದ ಬಂಧ’ (ಆರ್. ಯನ್. ಪೂವಣಿ, ಏ. 21) ಲೇಖನ ಓದಿ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಸಹಬಾಳೆ ನಡೆಸುವ ಸಂದೇಶ ನೀಡಿರುವ ಈ ವಿವಾಹ ವೈಭವ ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಭಾಗ್ಯ.

—ಶುಭಾ ಮರವಂತೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ದುಂದು ವೆಚ್ಚವಿಲ್ಲದೆ — ಆಪ್ತೇಷ್ಟರೊಂದಿಗೆ ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಸಂಸಾರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದು, ಸಾಮರಸ್ಯದ ಬದುಕನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿವಾಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಶತಾಂಶ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

—ಹರಿದಾಸ ಬಿ.ಸಿ.ರಾವ್, ಶಿವಪುರ

ಈಗಿನ ಅಬ್ಬರದ ಮದುವೆ, ಅದರ ಸಾಲದ ಹೊರೆ, ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ವಿಚ್ಛೇದನ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಮಧ್ಯೆ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಅವರ ಈ ಕಾರ್ಯ ಶ್ಲಾಘನೀಯ.

—ಭಾರತೀ ಗಂಗಾಧರ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಶನಿವಾರವಾಡವ ನೋಡಹೋದೆ

‘ಶನಿವಾರವಾಡವ ಭಾನುವಾರ ನೋಡಹೋದೆ’ (ಆರ್ಕೆ ಆಡುಕಳ, ಏ. 21) ಪ್ರವಾಸಕಥನ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನಾವೇ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದಿವೆನೋ ಅನ್ನಿಸುವಂತೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

—ರವೀಂದ್ರ ಈಶ್ವರಪ್ಪ, ಜಡ್ಡಾ ಮುಕುಟ

ಪ್ರವಾಸಕಥನ ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು 1935ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ‘ಬೆಳುದಿಂಗಳ ನೋಡ’ ಕವನ ನೆನಪಾಯ್ತು. ಎಂ.ಎ. ಕಲಿಯಲು ಪುಣೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳ ಸಹಿತ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ

ಹೂಡುತ್ತಾರೆ. ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ರಾತ್ರಿ ಕವಿಗೇ, ಬೆಳದಿಂಗಳ ಸವಿಯಲು ಶನಿವಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಹೆಂಡತಿ ಸಮೇತ ಹೋಗಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಿರಿಯರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಕೆ. ಹೀಗಾಗಿ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಹೋಗಿ, ತನ್ನ ಜೊತೆ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಇರುವಳೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ‘ಬೆಳುದಿಂಗಳ ನೋಡ’ ಎಂದು ಹಾಡಿನೊಂದಿಗೆ ವಿಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ, ವಿರಹದ ನೋವೂ ಬೆರೆತಿರುವುದು ಕವನದ ಭಾವ.

—ಶ್ಯಾಮಸುಂದರ ಬಿದರಕುಂದಿ, ನವನಗರ

ಅಕ್ಷರ ತಪ್ಪಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕೋಟಿ ನಷ್ಟ

‘ಅಕ್ಷರ ತಪ್ಪಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕೋಟಿ ನಷ್ಟ’ (ಪ್ರದ್ವಿರಾಜ್, ಏ. 21) ಕಣ್ಣು ತೆರಸುವಂಥ ಲೇಖನ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ತಪ್ಪಿನಿಂದಾಗುವ ಭೀಕರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

—ಬೇಲೂರ್ ಗಂಗಾಧರ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮನೆ ಮನೆಯ ಚಂದಿರ

‘ಮನೆ ಮನೆಯ ಚಂದಿರ’ (ಪ್ರವೀಣ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ., ಏ. 21) ಪ್ರಬಂಧ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಜೋಳದ ರೊಟ್ಟಿ, ಹಾಗೂ ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ ಚಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರೊಟ್ಟಿ ತಟ್ಟಲು ಕಷ್ಟವಾದರೆ ಲಟ್ಟಿಸಲೂಬಹುದು ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಸೊಗಸಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

—ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಕಂಚಾತಿ

ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರ ಅರಿವಿನ ದಾರಿ

‘ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರ ಅರಿವಿನ ದಾರಿ’ (ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್, ಏ. 21) ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಓದಿನ ‘ಭೀಮಯಾನ’ ನಾಡಿನ ಸಾಕ್ಷಿಪ್ರಜ್ಞೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಓದಿನ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಸಹ ಭಾಗಿಯಾಗಿರುವ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂತಸವನ್ನು ಲೇಖನ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಿತು.

—ವಸಂಧರಾ ಕದಲೂರು

ಭೀಮಾ ಸಾಹೇಬರು ಬರೆದ ಪತ್ರ

‘ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರು ಪತ್ರಿಕೆ ಬರೆದ ಪತ್ರ’ (ಅನುವಾದ: ಚೈತ್ರಕಾ ಹರ್ಗಿ, ಏ. 21) ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಪರೂಪವೆನಿಸಿತು. ಪತ್ರ ಓದಿ, ಮನಸ್ಸು ಆರ್ಧ್ರಗೊಂಡಿತು. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಮಹಾ ಮಾನವತಾವಾದಿ, ವಿಶ್ವಜ್ಞಾನಿಯೊಬ್ಬರು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಲೇ ಆಡಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಎಚ್ಚರದ ಮಾತುಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಾನವೀಯವಾಗಿವೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಕುರಿತು ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ಮಮುಲ ಮರಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಈ ಪತ್ರದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನೋವಿನ ನಡುವೆಯೂ, ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ನೊಂದವರಿಗಾಗಿ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಪ್ರತಿ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯೂ, ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಭಾವತುಂಬಿ ಬರೆದಿರುವ ಆ ಪತ್ರ, ಪ್ರತಿದಿನ ನಾವೆಲ್ಲ ಓದಬೇಕಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತಿದೆ.

ತನ್ನ ವಂಶದ ಕುಡಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತನ್ನ ನಂಬಿ ಬಂದ ಪತ್ರಿಕಾಗೂ ಸಾಂತ್ರನ ಹೇಳಬೇಕು, ಪ್ರೀತಿ ತೋರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾದವರ ಪರವಾಗಿ

ಗಟ್ಟಿ ಧನಿಯೆತ್ತಿ, ಅವರ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು...

— ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲ ಅವರು! ಅವರು ವಿವೇಕದಿಂದಲೂ ಎಚ್ಚರದಿಂದಲೂ ಬರೆದಿರುವ ಹೃದಯದ ಮಾತುಗಳ ಓದಿ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹನಿಗಳು ಜಾರಿದವು. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಪರಿಷ್ಕರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಡೆ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಈ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ಪರಿಚ್ಛಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅನಿಸಿತು. ಆ ದಿನ, ಏ. 14. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ರಮಾಬಾಯಿ ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರದ ಎದುರಿಗೆ, ಅವರ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರಿಗೂ ಓದಿ ಹೇಳಿದೆ.

ತಾಯಿ ರಮಾಬಾಯಿ ಈ ದೇಶದ, ಲೋಕದ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಒಂದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ನೀವು ಸಂವಿಧಾನದ ಶಿಲ್ಪಿಯೂ ಹೌದು. ಈ ಲೋಕದ ಮಹಾಕವಿ ಕೂಡ ಹೌದು ಭೀಮಾ ಸಾಹೇಬರೇ.

—ಸುಬ್ಬು ಹೊಲೆಯಾರ್, ಕವಿ

ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಪತ್ರ ಓದಿ ಓದಿ ಸಂತೋಷವಾಯ್ತು. ದಿವಂಗತ ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನವರು ಮುಂಬಯಿಯ ಸಂಜೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.

—ಆರ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಭೀಮರಾವ್ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮೈ ಜುಮ್ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ರಮಾ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಓದುತ್ತಿರುವ ನಮಗೂ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು

ಅನುಭವಿಸಿ ಭಾರತದ ಬೃಹತ್ ಸಂವಿಧಾನ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಈ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

—ಮಧು ಎಚ್.ಡಿ., ಹಾಸನ

ಪತ್ರ ಓದಿ ಮುಗಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಭಾವ ಮನಸನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನಿವೇದಿಸುವುದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಅಸೀಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೋ ಅಥವಾ ಅನುವಾದಕಿಯ ಆಪ್ತ ಭಾವಕೋಶಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು.

ಕೈಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಹಿಡಿದು ನಿಂತ ಪುತ್ರಳಿಯಲ್ಲೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಪ್ರೇಮಾನುರಾಗಗಳ, ದುಃಖ ದಾರುಣತೆಗಳ ಜೀವಂತ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಚೈತ್ರಕಾರ ಲೇಖನಿ ಸಾಫಲ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ಥಕ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಪತ್ರ ಪೌಢಶಾಲಾ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳ್ಳಲು ಸರ್ವಥಾ ಅರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುವಂಥದ್ದು ಬಹಳವಿದೆ.

—ಶಂಕರ್ ಸೊರವನಹಳ್ಳಿ, ಮಾಯಸಂದ್ರ